

موضوع تدریس: روش تحقیق

نیمسال اول سال تحصیلی ۹۸-۹۷

رشته: اپیدمیولوژی
مقطع: کارشناسی ارشد
محل تشکیل کلاس: دانشکده بهداشت
زمان تشکیل کلاس: دوشنبه ساعت 12 - 8
نوع درس: ۱-واحد عملی
مدرس: دکتر مهدی مرادی نظر

هدف کلی درس:

بطور کلی این درس به منظور فراهم آوردن فرصتهای یادگیری در جهت کسب دانش و مهارت دانشجویان در انجام یک پروژه پژوهشی علمی و علاوه بر آن کسب توانایی نقد و داوری پژوهش های انجام شده قبلی ارائه میگردد.

اهداف اختصاصی درس: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- بر طبق معیارهای انتخاب موضوع یک عنوان پژوهشی را انتخاب و تدوین نماید.
- ۲- بیان مسئله رادارتباط با موضوع انتخاب شده بنویسد.
- ۳- هدف کلی واهداف اختصاصی پژوهش را بنویسد.
- ۴- فرضیات و سوالات مربوط به پژوهش خود را بنویسد.
- ۵- متغیرهای پژوهش خود را از نظر نوع، نقش و مقیاس سنجش بنویسد.
- ۶- تعریف نظری و عملی متغیرها، محدودیتها و پیش فرضهای پژوهش خود را بنویسد.
- ۷- چارچوب پژوهش خود را بنویسد.
- ۸- مطالعات قبلی مرتبط با پژوهش خود را بررسی و خلاصه ای از سه مطالعه را گزارش کند.
- ۹- طرح پژوهش و نوع مطالعه خود را بنویسد.
- ۱۰- جامعه/ نمونه/ محیط/ روش نمونه گیری/ روش جمع آوری اطلاعات خود را بنویسد.
- ۱۱- ابزار مناسب جهت جمع آوری اطلاعات تهیه نماید.
- ۱۲- روشهای تایید روایی و پایایی ابزار پژوهش را بنویسد.
- ۱۳- جداول تو خالی را تنظیم و چگونگی تجزیه و تحلیل داده های پژوهش خود را توصیف نماید
- ۱۴- روشهای مناسبی برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش انتخاب نماید.
- ۱۵- نحوه نگارش بحث و نتیجه گیری را بنویسد؟
- ۱۶- اصول اخلاقی در پژوهش و کدهای اخلاقی مربوطه را تعیین نماید.
- ۱۷- موارد کاربرد نتایج پژوهش خود را شرح دهد.
- ۱۸- بر طبق معیارهای نگارش مقاله علمی ، یک مقاله را انتخاب و نقد و داوری نماید.
- ۱۹- مطالب تهیه شده پژوهش خود را در فورمت پروپوزال گذارده و به مسئول درس جهت ارزیابی گروه مدرسین ارسال نماید .

هدف کلی جلسه اول :

آشنایی دانشجویان با تعریف، و اهمیت پژوهش، و آشنایی با تقسیم بندی پژوهش بر اساس مطالعات کمی و کیفی؛ و نیز پژوهش های بنیادی، کاربردی، و توسعه ای

اهداف ویژه رفتاری جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- پژوهش را به شیوه علمی تعریف نماید.
- 2- اهمیت انجام پژوهش در علوم پزشکی را بیان نماید.
- 3- انواع پژوهش بر اساس تقسیم بندی پژوهش های کمی و کیفی را توضیح داده، و با یکدیگر مقایسه نماید.
- 4- انواع پژوهش بر اساس تقسیم بندی پژوهش های بنیادی، کاربردی، و توسعه ای را توضیح داده، و با یکدیگر مقایسه نماید.

هدف کلی جلسه دوم:

آشنایی دانشجویان با انواع مطالعات کمی: توصیفی، مقطعی، مورد شاهدهی

اهداف ویژه رفتاری جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- پژوهش توصیفی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 2- پژوهش توصیفی مقطعی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 3- پژوهش تحلیلی مقطعی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 4- پژوهش مورد شاهدهی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 5- انواع مطالعات فوق را با یکدیگر مقایسه نماید.

هدف کلی جلسه سوم

آشنایی دانشجویان با انواع مطالعات کمی: آینده نگر، کوهورت تاریخی، کارآزمایی بالینی

اهداف ویژه رفتاری جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- پژوهش آینده نگر را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 2- پژوهش کوهورت تاریخی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 3- پژوهش کارآزمایی بالینی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 4- انواع مطالعات فوق را با یکدیگر مقایسه نماید.

هدف کلی جلسه چهارم:

آشنایی دانشجویان با نحوه تدوین عنوان، بیان مساله، اهداف و سوال پژوهش در علوم پزشکی

اهداف ویژه رفتاری جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- خصوصیات عنوان مناسب را بیان نماید.
- 2- خصوصیات بیان مساله مناسب را بیان نماید. نحوه تدوین آن را توضیح دهد.
- 3- نحوه تدوین اهداف (کلی، ویژه، و کاربردی) را بیان نماید.
- 4- نحوه تدوین سوالات پژوهش را بیان نموده، و موارد کاربرد آن را شرح دهد.

3

هدف کلی جلسه پنجم :

آشنایی دانشجویان با فرضیه پژوهش و آزمون فرضیه، انواع متغیرها، خطاهای پژوهش، اصول آمار توصیفی و تحلیل اطلاعات

اهداف ویژه رفتاری جلسه پنجم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- نحوه تدوین فرضیه پژوهش را بیان نموده، و آزمون فرضیه را شرح دهد.
- 2- انواع متغیرها را بیان نماید، و نحوه کنترل متغیرهای مخدوشگر را تشریح نماید.
- 3- خطاهای پژوهش و نحوه کنترل آن ها را بر اساس نوع مطالعه بیان نماید.
- 4- آمار توصیفی و موارد کاربرد آن را شرح دهد.

هدف کلی جلسه ششم:

آشنایی دانشجو با نحوه تدوین پرسشنامه، روایی و پایایی ابزار، نحوه نوشتن پروپوزال، مدیریت پژوهش

اهداف ویژه رفتاری جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- نحوه تدوین پرسشنامه را شرح دهد.
- 2- روایی و پایایی ابزار را تعریف نموده، و انواع آن را نام ببرد.
- 3- یک پروپوزال تکمیل شده ارایه نماید.
- 4- نحوه مدیریت پژوهش را شرح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم:

آشنایی دانشجو با انواع مطالعات کیفی: فنومنولوژی، اتنوگرافی، گراند تئوری، اخلاق در پژوهش

اهداف ویژه رفتاری جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد:

- 1- پژوهش به شیوه فنومنولوژی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 2- پژوهش به شیوه اتنوگرافی را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 3- پژوهش به شیوه گراند تئوری را تشریح نموده، موارد کاربرد آن را در جامعه بیان نماید.
- 4- موارد اصلی اخلاق در پژوهش را بیان نماید.

نحوه تدریس:

کلاسها بصورت سخنرانی، پرسش و پاسخ تشکیل می گردد. با فن پرسش و پاسخ فراگیر تشویق می شود تا اطلاعات خود را درباره فرآیند تحقیق بیان کند. از این طریق دانشجو قادر خواهد بود، ضمن شرکت فعال در جلسات پرسش و پاسخ بتواند تفکر نقاد را در خود پرورش داده و عقاید خود را در کلاس بیان نماید اصول نقد و بررسی نیز در کلاس مطرح گردیده تا از این طریق توانایی نقد پژوهش علمی در دانشجویان رشد و توسعه یابد.

۱- ارائه طرح پژوهشی:

دانشجویان باید طرح پژوهشی پیشنهادی خود را با بکارگیری نظرات و پیشنهادات داده شده طی دوره ارائه دهند.

۲- ارائه نقد و بررسی:

ضمناً هر دانشجو موظف است فایل اجرای الکترونیک طرح پژوهشی نهائی را به دو نفر از دانشجویان همکلاس خود ارائه و نقد مکتوب این دانشجویان نیز به همراه فایل الکترونیک به نماینده کلاس تحویل گردد. لازم به ذکر است نماینده کلاس فایل کلیه دانشجویان را در موعد مقرر به استاد مسئول درس ارسال می نماید.

ارزیابی:

- ✓ حضور منظم در کلاس و شرکت فعال در بحث های کلاسی و نقد مطالب دیگران ۱۰٪
- ✓ ارائه کنفرانس در کلاس ۱۰٪
- ✓ ارائه شفاهی محتوی و تمرینات هر بخش ۱۰٪
- ✓ ارائه کتبی تمرینات هر بخش بصورت منظم و اصلاح آنها ۱۵٪
- ✓ ارائه طرح پژوهشی به شیوه سخنرانی (با ارائه power point) از طریق آموزش مجازی ۳۰٪
- ✓ گزارش کتبی نقد گزارش نهائی هر دانشجو توسط دو نفر از همکلاسی ها ۵٪
- ✓ ارائه فایل Word و نسخه مکتوب طرح پژوهشی نهائی ۲۰٪

منابع:

- ✓ آریا سپهر، سمیرا و احمد زاده اصل، مسعود، "اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی". چاپ اول، انتشارات نور دانش، تهران، ۱۳۸۱.
- ✓ صلصالی، مهوش و همکاران. تحقیق در پرستاری. تهران: بشری-تحفه، چاپ اول، ۱۳۸۲. فصل ۶. ص ۶۳-۵۶.
- ✓ برنز، سوزان؛ گرو، نانسی. روش تحقیق در پرستاری: اجرا، نقد و کاربرد. ترجمه ناهید دهقان نیری و همکاران. تهران: اندیشه رفیع، چاپ اول، ۱۳۸۸. فصل ۱۴. ص ۴۲۷-۴۱۲ (منابع اصلی)
- ✓ حجتی، حمید؛ شریف نیا، سید حمید؛ طاهری، نورالله. آمار و روش تحقیق در پرستاری و علوم پزشکی. تهران: جامعه نگر-سالمی، ۱۳۸۹. چاپ اول. فصل ۱۱. ص ۸۲-۶۷
- ✓ Burns.N, Grove.S. "the practice of nursing research" W.B. Saunders, Philadelphia, 2009. Original
- ✓ Polit D.F, Beck C.T, Hungler, B.P. "Essentials of Nursing research", Lippincott, Philadelphia, 2006. Original